

ПРОБЛЕМА НАСИЛЬСТВА НАД ЖІНКОЮ В СІМ'І

Б.М. Цимбал

Науковий керівник: к. філос. н. Н.Я. Мокрецова

Харківський національний технічний університет сільського господарства ім. Петра Василенка

В Українському домі допрем'єрно показали стрічку «Жінки, яких б'ють». Подія відбувалася в рамках Форуму «Україна. Суспільство рівних можливостей». Режисер Вадим Кастеллі називає це документальним кіно зойком. «Зойк» стислий і пронизливий. Із шести годин відзнятого відео за фільмували 28 хвилин. Три жіночі долі. Всі героїні любили своїх чоловіків. Першій подобався характер і зовнішність. Вона лежала в лікарні з черепно-мозковою травмою. Вісімнадцять днів в комі. «Як виходила з лікарні – мирилися. Любили одне одного...». Друга втекла. Подзвонила на «телефон довіри». Пройшла реабілітацію. Відкрила кіоск. Мріє про власне кафе. Про третю сусіди кажуть: «Вона свої дванадцять років кари вже відбула». У цієї жінки протез замість ока, зламані вуха, пошкоджена у кількох місцях щелепа. Попри це вона народила від свого чоловіка трьох дітей. Той замикав дружину в підвалі. Одного дня вистрелила рушниця. Тепер жінка молиться і плаче на його могилі, заваленій вінками. Суд її виправдав. «Чи може хтось при здоровому глузді дозволяти, щоб били, калічили? Я не можу цього зрозуміти. Мабуть, тому, що я жінка», - каже Вадим Кастеллі. А вони твердять: «Усе-таки він – батько... Одна маленька квартира на всіх... А що люди скажуть?..» За словами режисера, найстрашніша відповідь, яку він чув: «Він же не кожного дня б'ється... Я вже звикла». [1, с.8]

В Україні проблема насильства над жінкою в сім'ї тривалий час не була предметом спеціальних досліджень соціологів, психологів та соціальних працівників. Нею займалися, в основному, криміналісти при вивченні злочинів, які здійснювалися в сімейно-побутовій сфері. Однак, практика останніх років доводить концептуальне осмислення цього питання на державному рівні. Свідченням цього є і сприйняття законодавчої бази, і створення кризових центрів роботи з тими, хто потерпає від насильства в родині. В Україні насильство в сім'ї є однією з найпоширеніших форм насильства стосовно жінок усіх верств населення в усіх регіонах країни. Статистика наводить такі данні, про вплив насильства в сім'ї на стереотипи поведінки жінок та дітей в Україні, що у 19% родин наявні ворожість та ображення, а в 10% - фізичне насильство. У реальності фізичне насильство має місце у 18-20% родин, і в більшості випадків воно спрямоване на жінок. 30-40% усіх дзвінків, що надходять у відділки міліції, пов'язані з домашнім насильством. Від 30 до 50 відсотків усіх жінок, що перебувають в травматологічних відділеннях. Насильство у родині лишається однією з актуальних проблем українського суспільства.

Серед основних перешкод у реалізації прав жінок та їхньої участі нарівні з чоловіками в житті суспільства помітне місце посідає насильство та загроза здійснення насильства стосовно жінок. Тим часом факти насильства часто лишаються непоміченими та незареєстрованими, тому щодо нього не вживаються жодні заходи. В умовах зростання загальної напруженості та насильства в суспільстві, як це відбувається в усьому східноєвропейському регіоні, безпека жінок вдома, на роботі та в громадських місцях серйозно послаблена.

Акти насильства щодо жінок та дівчат є суттєвим порушенням їхніх прав людини і завдають величезної шкоди фізичному та психічному здоров'ю. За оцінками Світового банку, в промислово розвинених країнах на згвалтування та насильство в сім'ї в загальному показнику смертності жінок віком 15-44 роки припадає 19 відсотків [2, с.12]. Це означає, що

Гендерна політика очима української молоді: слобожанський вимір

жінки втрачають кожен п'ятий рік здорового життя в результаті травм, хвороб чи передчасної смерті внаслідок актів насильства.

Однією із складностей аналізу даних про акти насильства взагалі та насильства щодо жінок зокрема є складність вимірювання рівня та ступеня насильства. Деяким поняттям, як от моральна наруга (моральна образа) та сексуальне домагання, важко дати визначення, тому виникають проблеми щодо вимірювання. Навіть за наявності чіткого визначення окремі форми насильства часто лишаються поза увагою, насамперед акти насильства в сім'ї. Тому для аналізу доводиться використовувати як адміністративні дані, так і свідчення з інших джерел. Таку додаткову інформацію часто отримують шляхом проведення невеликих та нерепрезентативних обстежень, і до неї слід ставитись обережно.

Наслідки насильства для здоров'я жінок широко розходяться, як кола на воді, негативно впливаючи не лише на самих жертв, а на їхні сім'ї, дітей та на суспільство загалом. За даними проведених досліджень, жінки, котрі стали жертвами насильства, мають нижчу успішність та нижчу здатність заробляти; вони також виявляють більшу схильність до самоізоляції від суспільства, у них частіше розвиваються депресивні стани [3, с.13].

Наслідки для дітей починають проявлятися уже в ранньому віці. Жертви насильства зазвичай народжують дітей з пониженою вагою; такі жінки більшою мірою піддані ризику передчасних пологів та різних післяпологових ускладнень. Діти, які живуть у сім'ях, де у стосунках між батьками панує атмосфера жорстокості, також піддані ризику стати жертвами посягань, і в них можуть з'явитись психічні та поведінкові відхилення. Важливо відзначити, що модель поведінки, заснована на насильстві та жорстокості, передається з покоління в покоління, і діти, що стали свідками насильства чи зазнали його самі, бувають більш схильними стати жертвами насильства або самі вчинити насильство, ставши дорослими. Крім того, негативно впливаючи на потенційні здібності жертви, насильство щодо жінок знижує їхні економічні та психосоціальні можливості, необхідні для догляду за дітьми та іншими членами сім'ї, включаючи і партнерів, які чинять насильство.

Проведення цього дослідження зумовлене необхідністю з'ясування взаємозв'язку між уявленням про проблему «сімейне насильство над жінками» серед молодих жінок та рівнем їх суб'єктивного контролю. Для визначення рівня інформованості жіночої молоді про проблему насильства над жінкою в сім'ї було створено програму дослідження, розроблено її інструментарій. За допомогою опитування було досліджено домінуючий спосіб виходу із скрутних життєвих ситуацій, оскільки це суттєво впливає на ставлення до проблеми сімейного насильства над жінкою серед жіночої молоді [4, с.483]. В основу процедури дослідження було покладено методика анонімного анкетного опитування та психологічні методики дослідження: рівня суб'єктивного контролю та виходу із складних життєвих ситуацій [5, с.288]. Для аналізу результатів дослідної роботи застосовувалася первинна статистична обробка, яка полягає у визначенні необхідної кількості елементарних математичних статистик [4, с.601]. Для проведення анонімного опитування було розроблено спеціальну анкету. У більшості респонденток виявлено середній рівень суб'єктивного контролю. Це означає, що вони не беруть на себе відповідальність, а перекладають її на інших людей (результати психологічної методики дослідження рівня суб'єктивного контролю опрацьовувалися згідно з ключем до цієї методики, запропонованим Р. С. Немовим [4, с.480] та Я. Райгородським [5, с.288-297]. Також встановлено, що частина респонденток легко сприймають примхи долі, правильно оцінюють те, що з ними трапилося, й зберігають душевну рівновагу (результати психологічної методики дослідження виходу із скрутних життєвих обставин). Поведінку респонденток відображають їх відповіді на таке запитання: «Якщо Ви стали свідком жорстокого поводження в родині щодо жінки, то яку саме позицію оберете в цій ситуації Ви?». Оскільки завданням дослідної роботи було визначити рівень поінформованості жіночої молоді про проблему насильства над жінками в сім'ї, обмежуємося лише ситуацією жорстокого поводження стосовно жінки. 10 % узагалі не будуть втручатися: з них одна особа навела аргумент «Родина сусіда - це інша територія», ще

Гендерна політика очима української молоді: слобожанський вимір

одна – «Це суто родинна справа, вони повинні самі розібратися». Решта респонденток не залишаються байдужими. 38 % - викличуть міліцію. 32 % - будуть намагатися примирити. Але постає питання: «Що Ви робитимете, якщо господар ситуації буде надто агресивний, під впливом якихось хімічних речовин (алкоголю, наркотиків, психотропних ліків)? Чи варто намагатися примирити в цьому разі?» І лише 2 % будуть діяти залежно від ситуації. 6 % - «не знають як». 2 % порадять потерпілій звернутися до кризового центру. І лише 10 % - розлучитися з кривдником.

Коли самі респонденти потрапляють у кризову ситуацію, то по допомогу звернуться до близьких та друзів 50 %, 26 % будуть просити допомоги лише у друзів та 10 % звернуться до найближчого кризового центру. Скористаються до телефоном довіри лише 4 %. Самотужки спробують подолати кризову ситуацію 6 %. Решта респондентів, а це 4 %, звернуться по допомогу до міліції. Врешті-решт, на питання, чи необхідна їм інформація стосовно проблеми насильства над жінками в сім'ї, 68 % відповіли «так». 32 % вважають, що додаткова інформація їм не потрібна. Гірша ситуація із відповідями на запитання, які державні установи, соціальні служби, громадські організації та установи надають допомогу жінкам - жертвам сімейного насильства. 56 % узагалі не знають, які установи цим займаються. Лише 44 % називають, а саме: міліцію - 68 %, 31 % - «Харківський міський Центр по роботі з жінками» і 1 % перелічили майже всі установи. На питання, які види допомоги слід надавати жінкам - жертвам сімейного насильства, більшість перерахували такі види: психологічна допомога, правозахисна, юридична, медична, медико-соціальна, надання тимчасового притулку. Це становить 54 % усіх опитаних респондентів. Решта 46 % зазначали або по одному із видів допомоги, або назвали кілька. Психологічна допомога складала більшість відповідей - 36 %, правозахисна - 34 %, юридична - 10 %, медична - 12 %, медико-соціальна - 4 %, надання тимчасового притулку - 4 %. Слід зазначити, що самі респондентки не зазначали щодо себе насильницьких дій - це 70 %. Сумна статистика, адже 30 % усе ж таки мали гіркий досвід жорстокого поводження у власній родині стосовно себе. На жаль, у респонденток є близькі та знайомі жінки, які зазнавали насильства в сім'ї або стали об'єктом жорстокого поводження у власній родині 66% опитаних мають в оточенні таких жінок. 17 % - не мають таких.

На відміну від інших типів насильства домашнє насильство має свої особливості: Це не одноразова дія. Це - процес, який складається із циклів насильства, які тримаються на продовженні стосунків потерпілої і кривдника. Якщо насильство виявилось в сім'ї хоч один раз, воно обов'язково повториться! Це насильство завжди відбувається протягом тривалого проміжку часу і має тенденцію до зростання! Це насильство між особами, які є, як правило, залежними один від одного. Найчастіше домашнє насильство замовчується і приховується обома сторонами від оточуючих. На думку винуватця, воно є ефективним, швидким способом досягнення мети, без великих затрат. Інші, ненасильницькі, методи вимагають значних зусиль. Людина не відмовиться від того, що дає ефект, якщо їй не запропонувати альтернативи. Якщо насильник не навчиться іншому ефективному способу спілкування з близькими людьми, то він буде продовжувати здійснювати над ними насильство.

Слід зауважити, що реакція як суспільства, так і міліції на випадки домашнього насильства часто є неадекватною і навіть ворожою стосовно потерпілої жінки, а кримінальні покарання домашніх кривдників бувають більш м'якими порівняно з покараннями за аналогічні порушення, здійснені проти сторонніх осіб. 92-97% насильницьких дій стосовно жінок здійснюють чоловіки. Чому так відбуваються? Не тому, що чоловіки від природи гірші, а тому, що існують в системі, в якій перевагу мають влада, сила, гроші. Утримання чоловіком сім'ї призводить до залежності жінки, адже домашня праця (виховання дитини, догляд за оселею тощо) суспільством працюю не обґрунтовано не вважається.

Фізичне насильство: вбивство, спроба вбивства, побиття, знущання, нанесення фізичних ушкоджень, штовхани, опіки, шпурляння різними предметами. Психологічне і емоційне насильство: позбавлення свободи чи утримання під наглядом мимоволі жінки, постійне

Гендерна політика очима української молоді: слобожанський вимір

висліджування, погрози, залякування, шантаж, постійний контроль життя і спілкування з оточуючими, ізоляція, заборона на спілкування (навіть з рідними).

Поведінка, яка призводить до емоційного розладу, що включає залякування, погрози чи емоційний шантаж, у тому числі нав'ювання почуття страху за власну безпеку, за здоров'я дітей чи близьких, погрози стосовно права опіки над дітьми, а також агресивна поведінка, ігри з ножами, пістолетом чи рушницею. Примус жінки силою чи погрозами до будь-якої поведінки чи дії, від яких жінка має право ухилитися; постійна поведінка, мета якої - зганьбити, дискредитувати чи принизити особисту гідність жінки, глузування над розумовими і фізичними даними, висміювання і словесні образи, приниження жінки перед нею самою чи перед близькими. Безпідставні обмеження можливості розпоряджатися спільним майном, нанесення шкоди домашнім тваринам. Позбавлення можливості належним чином харчуватися і відпочивати. Примусові аборти і примусові вагітності.

Сексуальне насильство: гвалтування чи сексуальне домагання (іноді в присутності дітей, інших людей). Економічне насильство: фінансовий контроль і фінансові обмеження, заборона займатися певним видом діяльності, працювати взагалі, заборона вчитися чи підвищувати кваліфікацію. Свідоме знищення майна, навмисне нанесення шкоди особистому майну людини, позбавлення можливості користуватися одягом чи майном. Позбавлення їжі, позбавлення медичної допомоги.

Як відомо з досліджень жінки - жертва насилля в сім'ї стикається з різними видами соціальними та психологічними проблем. Розглядають такі соціальні та психологічні характеристики жінок - жертв домашнього насилля: фрустрація та депресія, соціальна ізоляція, самознищення (суїцид), залежність (емоційна, психологічна, економічна, фізична, сексуальна), відчуття провини, низька самооцінка, криза ідентифікації, втрата відчуття загрози, сумирність. Суїцид - це головна проблема жертв насильства. Жінки-жертви мають низький рівень уміння вирішувати проблеми та прийняти рішення, і одним з виходів вони вважають смерть. Також жінки-жертви мають підвищений ризик наркотичної та алкогольної залежності. Корекція має бути направлена на зняття внутрішнього хвилювання методами релаксації, підвищення самооцінки. Необхідно навчити жінку навичкам прийняття адекватних рішень.

Жінка-жертва знаходиться в залежності від свого партнера. Емоційна залежність проявляється в тому, що жінка висловлює свої емоції згідно з настроєм кривдника, щоб не кликати в нього агресії. Психологічна залежність - поступове пристосування жертви до ситуації насильства. Дуже часто чоловік маскує контроль турботою, і дружина повільно потрапляє в повну залежність. Коли ж починає розуміти свій стан, нашоухується на агресію з боку нападника, і для того, щоб уникнути актів насильства, напрацьовує захисні реакції (це може бути замовчування своїх відчуттів, постійне відчуття страху тощо). Чоловік постійно ображає жертву словами (найчастіше використовуються висміювання її помилок, образи її тіла); контролює її зовнішній вигляд, вчинки.

Економічна залежність виражається в повному контролі сімейного бюджету з боку партнера: жінка-жертва віддає свою зарплатню чоловіку, і з цього часу він розпоряджається фінансами. У цьому випадку жертва втрачає самостійність, не має права витратити гроші на особисті потреби або потреби дітей без дозволу чоловіка. Це спричиняє жінці додатковий стрес, викликає відчуття заниженої само значущості.

Фізична залежність проявляється в тому, що жінка не має права відчувати втому, відпочивати, якщо це не подобається кривднику. Чоловік, незважаючи на фізичний стан жінки, її біль або погане самопочуття, продовжує вимагати виконання домашньої роботи, при цьому не маючи наміру взяти на себе допомогу. Ситуація може стати критичною, якщо жінка вагітна або має серйозне захворювання.

Сексуальна залежність виражається в повному підкоренні жертви бажанням чоловіка. Він може вимагати сексуальних стосунків, коли жінка не бажає цього, гвалтувати її уві сні чи в неприємному стані, виконувати сексуальні фантазії без згоди жінки, примушувати її мати сексуальні стосунки з іншими партнерами або заробляти гроші проституцією. Корекція всіх

Гендерна політика очима української молоді: слобожанський вимір

видів залежності повинна базуватися на підвищенні самооцінки жінки: потрібно навчити її висловлювати свої емоції, любити своє тіло, відчувати свою значущість; також необхідні знання психологічного захисту. Жінка-жертва намагається знайти пояснення вчинкам свого кривдника. Дуже часто знаходить його в невмінні чоловіка контролювати або висловлювати свої емоції, у проблемах на роботі. Потім з'являється думка, що винна вона сама, бо це вона провокує чоловіка на насильство. Жертва відчуває провину, постійно контролює свої відчуття й поведінку, щоб не засмутити партнера, не викликати в нього агресію. Корекція цієї поведінки має бути спрямована на відокремлення своїх відчуттів і помилок від проблем партнера, навчання вміння висловлювати реальні, а не очікувані відчуття й емоції, підвищення самооцінки.

Насильник, який постійно ображає жертву, ставить під сумнів її фізичні та інтелектуальні здібності, контролює її вчинки, поступово досягає своєї мети - повної залежності й самознищення жінки як особистості. Корекція - це основна робота з жінками-жертвами. Жертва домашнього насильства втрачає своє еґо. Це означає, що вона вже не впевнена в тому, хто вона, і ідентифікує себе з роллю матері, берегині, господарки, не називаючи себе жінкою, спеціалістом, красунею, розумницею. Жінка перестає турбуватися про свою особистість: врода, гігієна, професійний зріст тощо. Корекція: пошук усіх ролей, повернення ідентифікації з роллю жінки, навчання навичок турботи про своє тіло.

Скривджена жінка втрачає відчуття межі загрози, вона не до кінця розуміє, що насилля веде до серйозних наслідків як для неї, так і для дітей. Жінка зникає до страху, синців, поламаних кісток, дитячих сліз, для неї вже немає межі болю. Корекція має бути направлена на поглиблене вивчення та аналіз насилля, вміння приймати адекватні рішення.

Жінки-жертви, які були дітьми насильників або вже довго знаходяться в ситуації насильства, дуже звикають до цього стану і навіть бачать у ньому свою долю. Корекція сумирності - це комплексна робота над зняттям відчуття провини, підвищення самооцінки, навичкам адекватного реагування та прийняття рішень.

Проаналізувавши всі вище перелічені характеристики жінок - жертв сімейного насилля, у корекцію негативних станів потрібно включати: соціальну роботу з налагодження зв'язків; педагогічну роботу: навчання таким навичкам, як позитивне спілкування (вирішення конфліктів, адекватне висловлювання), адекватне мислення і ставлення до себе, прийняття рішень та психологічного захисту, сприяння підвищенню рівня самооцінки жінки; психологічну роботу зі зняття відчуття провини, емоційної та фізичної релаксації. Маючи на увазі всі ці соціально-педагогічні та психологічні характеристики жінок - жертв домашнього насилля, вважається провести доцільну комплексну корекційну роботу, основна мета якої - підвищення самооцінки жінок. Окреслення глибини проблеми насильства, його впливу на життя людини раніше було спрямоване здебільшого на фізичні аспекти. Розгляд цих проблем крізь призму психосоціальних наслідків спрямований на розвиток нових перспектив її поділення. Це доводить необхідність організації конструктивнішого підходу до системи підтримки жертв сімейного насилля що включав би форми та методи роботи і стратегій допомога потерпілим від сімейного насилля.

Тому до вирішення проблеми сімейного насилля необхідно підходити конструктивно, шукаючи найоптимальніші способи вирішення цієї проблеми, комплексно застосовуючи їх і лише тоді можна буде досягнути ефективних результатів. Та для повного вирішення даного питання необхідно піднести його на рівні держави, щоб кожен задумався і почав вирішення цього питання з роботи над собою, усвідомлення важливості вирішення проблеми сімейного насилля, і лише тоді можна говорити про ефективне вирішення цієї проблеми.

Держава також повинна піклуватися про розвиток і належне функціонування соціально-психологічних служб, про підготовку кваліфікованих психологів та соціальних педагогів, адже саме їхня діяльність повинна приносити найширші та найефективніші результати щодо вирішення проблеми сімейного насилля серед українських сімей.

Для вирішення проблеми насильства жінки в сім'ї створено Закон України «Про попередження насильства в сім'ї» (2002 р.), у якому насильство визначається як будь-які

Гендерна політика очима української молоді: слобожанський вимір

умисні дії фізичного, сексуального, психологічного чи економічного спрямування одного члена сім'ї по відношенню до іншого її члена, якщо ці дії порушують конституційні права і свободи члена сім'ї як людини та громадянина і завдають йому моральної шкоди, його фізичному чи психічному здоров'ю. Насильство в сім'ї може розглядатися за кількома векторами: чоловік – жінка, батьки – діти, дорослі діти – батьки, старші діти – молодші діти, член сім'ї – кілька членів цієї ж сім'ї, член сім'ї – інші родичі, гомосексуальні партнери.

Статистика за 2009 рік щодо діяльності органів внутрішніх справ України по виконанню Закону України "Про попередження насильства в сім'ї" свідчить, що за вчинення відповідних правопорушень на обліку перебуває 85,5% осіб чоловічої статі і 14,5% жіночої. Частка осіб, які перебувають на обліку, за фізичне насильство становить 71,8%, сексуальне – 0,4%, психологічне – 5,1%, економічне – 22,7%. Розподіл кількості кривдників та осіб, які характеризуються віктимною поведінкою, за ступенем родинної спорідненості.

Насамперед чоловік (колишній чоловік або співмешканець) виступає як правопорушник, а дружина – як потенційна потерпіла (у даному випадку – особа, чия поведінка провокує насильство в сім'ї). Ця особливість характерна і для інших жінок – доньок, невісток, сестер, які також, зазвичай, мають статус жертви.

Проблемам забезпечення гендерної рівності в українському суспільстві приділялася увага в ході проведених на базі відомчих ВНЗ науково-практичних конференцій, семінарах, круглих столах. Так, 13.02.2009 р. у Донецькому юридичному інституті ЛДУВС відбувся регіональний круглий стіл "Реалізація державної політики стосовно дітей, молоді, сім'ї та затвердження гендерної рівності в суспільстві на прикладі Донецької області". У роботі круглого столу взяли участь працівники відділу кримінальної міліції у справах дітей ГУМВС України в Донецькій області, слідчого відділу ГУМВС України в Донецькій області, прокуратури Донецької області, Донецької обласної державної адміністрації, Головного управління юстиції, курсанти та студенти ДЮІ ЛДУВС. Крім того, науково-дослідним центром психотренінгових технологій ДЮІ ЛДУВС проведено тренінги, мета яких – запобігання насильству серед працівників ОВС, зокрема: два одноденних тренінга із професійно-психологічної підготовки працівників ОВС зі слухачами курсів початкової підготовки Донецького юридичного інституту (33 особи); дванадцять одноденних тренінгів із професійно-психологічної підготовки працівників ОВС для слухачів курсів підвищення кваліфікації з числа працівників підрозділів державної служби боротьби з економічними злочинами, оперативних підрозділів з різних областей України (84 особи).

Психологами Центру практичної психології Одеського державного університету внутрішніх справ розроблено практичне заняття з використанням тренінгових технологій "Профілактика насильства у сім'ї". Метою заняття є профілактика випадків насильства у сім'ї шляхом підвищення рівня обізнаності молоді щодо діючої законодавчої бази. Заняття розраховано на школярів старших класів і проводяться на базі Одеської приватної школи-гімназії "Мрія" з учнями 7-х, 8-х та 9-х класів. Практика подібних занять поширюється і на інші середні навчальні заклади міста. Найкращі роботи студентів цього ж ВНЗ надруковані у збірнику Матеріалів регіональної науково-практичної конференції "Дотримання прав та свобод людини і громадянина: сучасний стан, проблеми та шляхи вирішення".

Спільно з Дніпропетровською громадською організацією "Жіночий інформаційно-координаційний центр" та Дніпропетровською обласною організацією "Промінь" фахівцями Центру практичної психології Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ у лютому та березні 2009 року проведено 6 тренінгів та 1 театральна вистава з питань запобігання насильству щодо жінок та чоловіків, попередження насильства в сім'ї та формування здорового способу життя. У вказаних заходах брали участь курсанти 1-3 курсів факультетів кримінальної міліції, громадської безпеки та факультету з підготовки слідчих навчального закладу.

Для участі у III Обласному конкурсі молодих вчених "Гендерна політика очима української молоді: слобожанський вимір" були направлені наукові роботи слухачів магістратури Харківського національного університету внутрішніх справ Алієвої Т.А.

Гендерна політика очима української молоді: слобожанський вимір

"Сучасні психологічні аспекти особистості українських жінок з різним рівнем задоволеності шлюбом", Куртишової І.В. "Особливості сприйняття жінки-політика в сучасному українському суспільстві", Ступакової О.В. "Особливості системи відносин жінок-слідчих та дівчат-курсантів, майбутніх слідчих". 16.04.2009 у Кіровоградському юридичному інституті ХНУВС був проведений круглий стіл "Насильство в сім'ї як фактор підвищення рівня злочинності неповнолітніх", робота якого відбулася в межах всеукраїнської науково-практичної конференції "Протидія злочинності неповнолітніх: досвід та сучасні проблеми". На сьогодні КіРЮІ ХНУВС тісно співпрацює з Міжнародним жіночим правозахисним центром "Ла Страда-Україна", проводячи спільні наукові заходи, готуючи навчальні, методичні та наукові видання щодо висвітлення проблем, пов'язаних з торгівлею людьми, особливо жінками та дітьми, ліквідацією всіх форм дискримінації та насильства у суспільстві, дотримання прав людини, гендерної рівності та захисту прав дітей.

У червні 2008 року за підтримки Програми рівних можливостей ООН в Україні працівниками Міністерства вивчався досвід роботи державних органів Швеції, у тому числі поліції, щодо планування та здійснення державної гендерної політики. З метою розробки навчального курсу з питань протидії домашньому насильству спільно з Координатором проектів в Україні Організації з безпеки та співробітництва в Європі у жовтні 2008 року проведено навчально-практичний семінар в Австрійській академії безпеки за участі представників вищих навчальних закладів системи МВС (Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, Запорізький юридичний інститут ДДУВС, Івано-Франківський юридичний інститут ЛЬДУВС).

Спільно з Міжнародним правозахисним жіночим центром "Ла Страда – Україна" розроблено та видано плакат "Насильство в сім'ї – це грубе порушення прав людини. Подбайте про власну безпеку", який розміщено у всіх міськрайорганах внутрішніх справ та службових кабінетах дільничних інспекторів міліції та багато ін.

Література:

1. Газета Верховної Ради України: «Голос України» №42 (5042), 5 березня 2011 року, с. 16.
2. ЮНИСЕФ (1999 год), "Женщины в переходный период" . Региональный мониторинговый доклад № 6, Флоренция: Международный центр развития ребенка ЮНИСЕФ – С. 87
3. ЮНИСЕФ (1999 год), "Женщины в переходный период". Региональный мониторинговый доклад № 6, Флоренция: Международный центр развития ребенка ЮНИСЕФ – С. 89.
4. Немов Р. С. Психология: Учеб. для студ. высш. пед. учеб. заведений: В 3 кн. - 4-е изд. - М.: Гуманит. изд. Центр ВЛАДОС, 2002. - Кн. 3: Психодиагностика. Введение в научное психологическое исследование с элементами математической статистики. - С. 479-485.
5. Райгородский Д. Я. Практическая психодиагностика. Методики и тесты. Учеб. пособ. – Самара:, 2002. - С. 288-297.

